

3177

D. R. IOANIȚESCU
PROFESOR UNIVERSITAR

EXODUL

RURAL

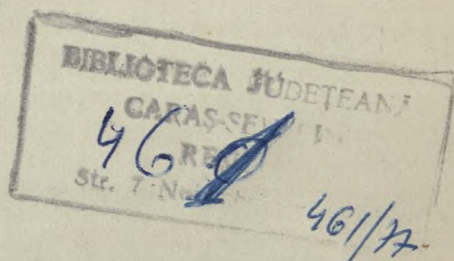
Extras din Buletinul „Institutului de Studii și Educație
Muncitorească”

TIPOGRAFIA A-B-C
BUCUREȘTI
1940

77

III 3177

D. R. IOANIȚESCU
PROFESOR UNIVERSITAR

EXODUL

767/80

RURAL

Extras din Buletinul „Institutului de Studii și Educație
Muncitorească”

F. Ionescu
Revista 1944

TIPOGRAFIA A-B-C
BUCUREȘTI
1940

EXODUL RURAL*)

„PRIMENIREA ORAȘELOR CU ELEMENTE VIGUROASE ALE SATELOR“

„L'abandon des campagnes pour les villes est aussi ancien que la création des villes. La campagne a toujours été la fontaine de jouvence de la population urbaine“.

Sub această formă delegații B. I. T.-ului și ai Institutului Internațional de Agricultură dela Roma încep studiul exodului rural și fixează primul aspect „cel nevinovat — chiar util“ al depopulării satelor în favoarea orașelor.

In adevăr ori cine atacă această iritantă problemă nu poate ignora, — că exodul rural în prima lui fază apare ca un fenomen cu totul natural — fiziologic — dictat de necesitatea primenirii orașelor cu elementele viguroase ale satelor.

In toate țările civilizate fenomenul depopulării satelor apare salvator pentru întărirea orașelor.

„Si les villes étaient réduites a leurs seules ressources pour maintenir leur population, un grand nombre

*) Raport pregătit pentru Congresul Institutului de Sociologie din 1940.

d'entre elles seraient condamnées a la régression". (B. I. T. și Inst. Int. Agricole).

Și acest fenomen este general și se produce mai ales în epocile de mari progrese tehnice atunci când se simte necesitatea ca brațele disponibile ale satelor să ocupe locurile libere din orașe. În acest stadiu exodul rural este consecința logică și fatală a principiului diviziunii muncii, care a fost, este și va fi baza progresului omenirii.

Cine poate contesta dreptul ori cărui muncitor agricol să urmărească să-și asigure un standard de viață mai ridicat?

Cine dorește o țărănime sărăcită și fără năzuință de progres comite o injustiție socială și o crimă față de națiunea din care face parte.

Nu trebuie să rămână în mizerie morală și materială clasă țărănească acest izvor nesecat din care porcede pentru tehnica modernă cea mai viguroasă și calificată mână de lucru; iar pentru funcțiunile intelectuale cele mai sănătoase și clare inteligențe.

Nu contestăm că și orașele au merite mari, — dar viața în mijlocul aglomerației orașenești are atât de mult neajunsuri încât cu bună dreptate J. J. Rousseau a putut zice: „Les villes sont le gouffre de l'espèce humaine“ ou „au bout de quelques générations les races périssent ou dégèrent“ — et que „c'est toujours la campagne qui fournit le renouvellement“.

Trebuie dar să distingem între exodul normal, pe care Albert Thomas l'a numit „fiziologic“ și exodul rural cu caracter „patologic“, de care sunt preocupate astăzi toate popoarele.

EXODUL RURAL SUB ASPECTUL PATOLOGIC (Bolnăvicios și vătămător)

Depopularea satelor îmbracă un caracter alarmant și nociv, atunci când nu este dictată nici de fenomenul na-

tural al primenirii oraşelor, nici de principiul diviziunii muncii, nici de vre-o altă consideraţiune de progres.

Faţă de înspăimântătorul procent de descreştere al natalităţii şi de creştere al morţafităţii, exodul rural, patologic constituie un pericol pentru economia generală contra căruia factorii responsabili trebuie să recurgă la măsuri de oprirea lui.

Politica încrucişării braţelor expune ţările respective la crize economice şi perturbări sociale cu consecinţe dezastroase pentru viaţa naţională.

Definiţii

Aspecte

Judecând prin prisma premiselor din paragrafele precedente ar fi cazul să dăm definiţia exodului rural în forma lui nocivă (vătămătoare).

Când încetează exodul fiziologic, normal şi util şi când începe exodul în forma lui patologică şi nocivă?

Este cea mai grea problemă de rezolvat.

Toţi autorii care s'au ocupat până astăzi de exodul rural nociv n'au putut să dea o definiţie generală şi nici să fixeze precis de când abandonul satelor începe să devină un pericol pentru economia generală.

Regretăm că nu putem în cadrul acestui scurt raport să cităm definiţiile cele mai importante date exodului rural.

Din analiza tuturor definiţiilor un fapt este câştigat:

Definiţia este în funcţie de structura economică a fiecărei ţări, fie agricolă, fie industrială.

Structura economică este singurul factor din analiza căruia putem descoperi cauzele şi efectele, pentru a stabili elementele unei definiţii cât mai aproape de adevăr.

Remediile sunt deasemenea în funcţiune de structura economică a fiecărei ţări.

Asupra acestor constatări toate forurile internaţionale sunt de acord. Lucrările dela Geneva ale B. I. T.-ului

unite cu ale Institutului Internațional de Agricultură de la Roma (1930), debaterile din Camera fascistă (1937 și 1939) studiile Prof. Laur despre exodul rural din Elveția (1930) congresele de la Bruxelles și Roma (1929) ca și importantul „Raport asupra exodului rural în Germania publicat în 1933, — toate sunt de acord să constate că structura economică dictează cauzele și impune remediile.

Astăzi, exodul rural trebuie studiat în principal sub aspectul său economic care este decisiv.

Celelalte aspecte sunt consecința cauzelor economice și am putea afirma că în generalitatea cazurilor aspectele social-politice și demografice completează aspectul economic, care rămâne cauza principală.

Cauzele depopulării satelor

Rămânând pe terenul economic putem să trecem în revistă principalele cauze ale exodului rural patologic.

Este în convingerea generală că munca grea a pământului și remunerația insuficientă care nu asigură muncitorului un minimum de trai este în principal cauza depopulării satelor.

Nu atât atracțiile vieții de oraș sunt determinante în curentul de abandon al muncii agricole.

Viața rurală are și ea farmecul ei care reține pe autohton, chiar dacă satul este lipsit de plăcerile și tentațiile vieții orășenești.

Cu cât o populație agricolă este mai jos pe scara culturală cu atât atașamentul de locul natal și dragostea de pământ sunt mai puternice, iar exodul se produce într-o măsură mai mică chiar dacă standardul de viață este mai redus.

Atunci însă când munca agricolă nu poate asigura o existență chiar mediocră, exodul rural apare ca o ne-

cesitate logică și fatală dictată de instinctul de conservare.

Între pasiunea de pământ unită cu atașamentul de locul natal și între spectrul foamei învinge aceasta din urmă.

Nimeni nu poate fi condamnat să rămână într'o permanentă stare de mizerie morală și materială atunci când simte în conștiința lui că prin puterea brațelor are posibilitatea în orașe, sau în orice altă regiune să-și asigure o existență onorabilă.

Tineretul pleacă cel dintâiu

Problema cea mai evidentă este că cea dintâiu categorie care părăsește satul plecând la orașe este tineretul!

Plecarea tineretului este primul aspect alarmant al exodului rural.

Tinerii satelor, atât din cauza dorinței de progres, cât mai ales ca urmare a instinctului de conservare, abandonează brazda și se instalează în oraș, unde ori ce element vigoaros capătă o mai bună întrebuințare și o mai ridicată salarizare.

După tineret urmează „clasele profesionale rurale”: micii industriași și „lucrătorii calificați”.

După ei vine grosul clasei muncitorilor agricoli acei care sub presiunea mizeriei economice nu mai pot rămâne în sate decât sub amenințarea spectrului foamei.

Și din această din urmă categorie trebuie să înregistram o categorie specială: muncitorii din regiunile muntoase, care ne mai găsind posibilitățile de traiu în exploatarea masivului păduros secătuit, pleacă în masă spre orașe pentru căutarea de lucru.

Este de reținut că în toate țările care au avut mari domenii forestiere și cari printr'o exploatare rapace le-au distrus, s'a produs pauperizarea uneia din cele mai

viguroase pături agricole „populația montagnardă” care a pornit în masă către câmpie (orașe), pentru a nu pieri de foame.

Rămân la munte numai cei cari pot să-și asigure existența pe calea meșteșugurilor rurale sau a creșterii animalelor ocupații reduse care nu pot reține decât un infim număr de muncitori agricoli.

Factorul economic este decisiv

Din această scurtă expunere rezultă că factorul economic este decisiv.

Lipsa de rentabilitate a agriculturii care din această cauză nu poate plăti decât salarii de foamete este cauza determinantă care provoacă exodul.

În timpuri de criză când industria șomează, fabrica nu atrage atât de mult masa muncitorilor agricoli.

Totul se învârtește în jurul unei mai bune remunerații a muncii. Probă că deși munca industrială este mult ușurată de forța motrice și de progresele tehnice, iar executarea ei se face într'un spațiu restrâns și acoperit, — pe când munca agricolă este expusă intemperiilor și capriciilor naturei și este redusă la forța fizică a muncitorului rural rare ori ajutată de un utilaj rudimentar, totuși la salarii egale chiar inferioare muncitorul agricol nu abandonează satul pentru oraș.

Munca grea prelungită și istovitoare provoacă exodul rural când câștigul este atât de redus încât nu asigură un minimum de existență.

O altă cauză:

Desființarea industriei casnice țărănești ca urmare a concurenței industriei mari.

În adevăr, producția standardizată a fabricii cu ușurința transporturilor mecanizate de astăzi a dat posibilitate produselor fabricate să meargă până în inima

satelor și să înlocuiască numeroase categorii de muncitori cari trăiau din practica meșteșugurilor sătești.

Clase întregi au dispărut.

E adevărat că alte clase noi au apărut ca urmare a nouilor transformări și a mijloacelor de transport: dar, aceste noi clase apar mai mult ca simple anexe și în roluri de intermediari care comercializează produsele standardizate.

Ori clasa intermediarilor e totdeauna mult mai redusă decât a producătorilor.

Cei cari n'au putut să-și găsească un plasament ca intermediari sunt mai numeroși și sunt nevoiți să abandoneze satele pornind către orașe, — agravând exodul rural morbid.

Acestea sunt cauzele cu caracter general. Mai sunt și altele cu caracter specific, fiecărei țări și de aceea nu le mai relevăm.

Slăbirea dragostei de pământ echivalează cu scăderea dragostei de țară

Aspectele și cauzele exodului rural pe care le-am analizat astăzi ar fi de ordin pur teoretic și doctrinar dacă n'ar avea efecte mari în viața economică, socială și politică.

Vom arăta mai jos efectele nocive din punct de vedere economic.

În primul rând ținem să atragem serioasa atențiune asupra consecințelor dezastruoase cari privesc viața națională.

Toate forurile și în special congresele internaționale de sociologie sunt alarmate de desgustul ce cuprinde pe cea mai numeroasă și mai curată clasă producătoare, țărănimea, — față de munca agricolă.

Acest desgust se traduce în slăbirea dragostei de pământ și în distrugerea legăturilor cu locul natal și a

ceastă stare de spirit duce la slăbirea sentimentelor patriotice.

Când locul natal și munca agricolă nu-ți dă decât perspectiva de a muri de foame ce sentimente patriotice pot naște în sufletul unui om, abrutizat de sărăcie?

Înțelegă ori cine la ce dezastre morale și naționale se pot expune popoarele cari dau dovadă de miopie politică și economică față de iritanta problemă a exodului rural.

În adevăr ce poate fi mai dezastros decât abandonarea muncii agricole de către tineretul satelor?

Când apare convingerea, că în satul natal nu mai poate trăi onorabil prin munca brațelor lui oricât de prelungită și obositoare ar fi această muncă față de care el nu are decât pretențiunea modestă să-l poată hrăni, — în acel moment sufletul tineretului este susceptibil de a fi prins în mrejele curentelor anarhice și subversive.

Să ia aminte țările agricole: orice jertfe s'ar face, — sunt legitime și dictate de interesul superior al națiunii.

Proprietatea mare mecanizează sau colonizează

Menționăm numai pe cele care sunt în legătură cu situația țărilor agricole și asupra acestui punct trebuie să facem demarcarea între țările cu mare agricultură și țările cu proprietate agricolă mică, adică proprietatea agricolă țărănească.

Marea agricultură se poate foarte ușor adapta cu lipsa de brațe provocată de exodul rural.

Proprietatea mare agricolă:

Mecanizează toate muncile, unde se poate aplica motorizarea agricolă.

Colonizează acolo unde nu se poate mecanizare. În

extremis renunță la cultura intensivă și practică cultura extensivă.

Proprietatea țărănească merge până la sleire

Proprietatea mică țărănească nu poate nici mecaniza și nici coloniza.

Nu poate mecaniza, pentru că nu poate investi capitaluri mari pentru exploatare agricole mici.

Nu poate coloniza pentru că munca țărănească se execută cu membrii familiei destul de numeroși față de întinderea redusă a loturilor țărănești.

Dar în lipsa mecanizării și colonizării rezultă sleirea (extenuarea) clasei țărănești cu cortegiile ei inevitabile: incultura și lipsa de pregătire profesională.

În adevăr membrii familiilor țărănești depun o muncă prelungită și obositoare care merge până la epuizare, numai astfel pot să-și asigure existența.

Regimul muncii țărănești nu permite ca în anumite anotimpuri membrii familiei să poată merge la școală pentru a-și îmbogăți mintea cu noi cunoștințe intelectuale nici la vre-un Institut tehnic pentru a-și perfecționa cunoștințele profesionale.

Exploatarea familiară nu se poate lipsi de brațele copiilor familiei țărănești.

Din această cauză nu pot urma școlile, nici elementare, nici profesionale și acest fel de viață se traduce printr'o stare de incultură și o lipsă aproape totală de cunoștinți profesionale agricole.

Iată de ce munca agricolă țărănească e lipsită de binefacerile tehnice și aceasta este starea în aproape toate țările din Sud-Estul European cu proprietate țărănească.

Mari pericole amenință orașele

Cu toate că teza noastră este să evidențiem pericolul abandonării satelor pentru agricultură și pentru nașterea întreagă, totuși vom înregistra câteva din efectele păgubitoare, chiar pentru orașe.

Marile aglomerații constituiesc un permanent pericol pentru liniștea unei țări.

Populația nemulțumită a orașelor constituie fermentul grevelor, agitațiilor și chiar a revoluțiilor.

Curentele subversive se propagă mai ușor în centrele industriale și orașele supra-populate.

Congestia pieței muncii paralizează acțiunea de Stat și provoacă șomaj permanent. Sănătatea și igiena publică sunt grav amenințate.

Probă: deși armamentul sanitar e mai dezvoltat la orașe, — procentul nașterilor e prea redus, — iar a mortalității e mult prea ridicat.

Și la sate procentul deceselor e destul de ridicat, dar numărul nașterilor este atât de mare încât acoperă deficitul.

Există în România exodul rural ?

Sub ce formă se prezintă ?

Pentru a răspunde la această întrebare trebuie să vedem în primul rând care este structura economică și socială a României și în al doilea rând dacă există un proletariat agricol, care din motive economice și sociale să fie forțat să abandoneze satele, pentru a se stabili la orașe

Structura economică și demografică a României este următoarea după recensământul din 1930:

La o populație totală de 20 milioane suflete numai 15

milioane sunt locuitori ai satelor grupați în 8217 comune rurale (16.287 sate).

Aproape unanimitatea acestor 15 milioane își trag existența din agricultură.

Repartiția proprietății agricole după recensământul din 1930 este următoarea:

3.408.503 propr. până la 5 ha. cultivând 6.653.801 ha. = 47,2%;

455.934 propr. dela 5-10. cultivând 3.000.859 ha. = 21,3%;

139.807 propr. dela 10-50 ha. cultivând 2.286.413 ha. = 16,2%;

13.163 propr. dela 50-250 ha. cultivând 1.308.121 ha. = 9,3%;

1.634 propr. peste 220 ha. cultivând 861.929 ha. = 6,1%.

Din cifrele de mai sus se constată că suprafața totală cultivabilă este de 14.110.495 ha. stăpânite numai de 4.019.241 proprietari în marea lor majoritate mici agricultori.

Aceste 14 milioane ha. — trebuie să asigure existența și la restul de 11 milioane muncitori agricoli.

Unii din aceștia sunt membrii familiilor țărănești care lucrează în comun cu părintele lor: proprietarul lotului țărănesc. Aceștia sunt în număr de circa 7 milioane.

A doua categorie în număr de circa 2 milioane sunt cei cari n'au nici o porțiune de pământ și lucrează ca salariați propriu-zis, angajați cu luna sau cu ziua și plătiți cu salariul fix plus hrană și adăpost.

A treia categorie al cărui număr variază între 1½-2 milioane o formează „învoitorii“, adică cei cari având o mică porțiune de pământ insuficientă pentru existența lor, pentru ca să-și completeze lipsa, — muncesc în „dijmă“ („dîme“), la marii proprietari de pământ.

Proprietarul pune la dispoziție *terenul*, iar „învoitorul“ depune *munca*, și produsele se împart conform convenției („metayage“).

Ei bine fiecare din aceste trei categorii n'au astăzi asigurat un minimum de existență.

Din această cauză mulți din ei pornesc spre oraș în căutarea unei situații materiale mai bune.

Clasele sociale cari părăsesc satele din România

Nu numai fii de țărani și lucrătorii agricoli abandonează satele, dar fiii marilor proprietari îmbrățișează alte cariere și aceasta din următoarele cauze:

1. — Agricultura nu este rentabilă. *In condițiile economice de azi, munca agricolă nu poate asigura un standard de viață normal proprietarilor.*

Din această cauză nu numai fiii marilor proprietari abandonează munca agricolă, dar chiar proprietarul însuși lichidează, vânzând proprietățile în loturi mici către săteni.

Domnul Garoflid fost ministru al Agriculturii și specialist în materie a prezentat în fața Senatului (Iunie 1939), situația alarmantă a marilor proprietari cari au lichidat proprietățile lor.

2. — Membrii familiilor țărănești fiind prea numeroși, nici ei nu pot trăi, nici chiar modest pe o întindere prea redusă a proprietății mici.

Cei mai buni dintre ei sunt forțați să meargă la orașe în căutarea unei existențe normale.

3. — Meșteșugarii satelor trăiesc o existență mizerabilă din cauza concurenței distrugătoare a fabricilor. In cele 16.287 sate își duc viața de martiri circa 100.000 meșteșugari rurali, cari își împart activitatea între o primitivă înjghebare denumită atelier, — între locuința clientului și munca pământului pe care o exercită ca o complectare a existenței lor. Aproape toți fiii acestor meșteșugari, — adevărați lucrători la domiciliu abandonează satele și se stabilesc la oraș.

4. — Populațiunea dela munte și dealuri (regiunea

carpatică și regiunea deluroasă), — după sleirea masivului păduros printr'o exploatare rapace pornește în masse mari dela munte la șes angajându-se ca lucrători agricoli în câmpia Dunării, unde rămân pe tot sezonul muncilor agricole.

Acest exod este specific tuturor țărilor agricole și se produce regulat, făcând inutilă colonizarea cu muncitorii agricoli străini.

5. — *Serviciul militar prelungit* care după războiul mondial obligă statele să concentreze prea des tineretul rural la sediul unităților, cari în majoritatea cazurilor sunt instalate în orașe este o nouă cauză a exodului rural, — contactul prelungit al săteanului soldat, cu orașul desvoltă în el dorința îmbrățișării altei carieri.

6. — Peste tot stă în frunte „tineretul“, care merge la oraș, fie sub formă de „ucenic“, în uzină și fabrici, fie practicant în comerț, fie „servitori“, la muncile casnice.

Populația rurală din Ardeal trimite cel mai mare procent de tinere fete, care se angajează ca servitoare.

Satul este leagănul națiunii române

Dacă totuși exodul rural cu toate cauzele îndreptățite de mai sus nu operează pe o scară mai întinsă, aceasta se datorește marelui atașament al țăranului român de locul natal și de munca agricolă pe care o exercită cu pasiune atunci când posedă sau are perspectiva să dobândească o cât de mică porțiune de teren agricol.

Cultivarea acestor curate sentimente cari au făcut ca România să reziste tuturor năvălirilor de barbari constituie astăzi preocuparea de căpetenie a tuturor forurilor conducătoare.

Din scurta expunere de astăzi rezultă că în România exodul se prezintă sub cele două aspecte *fiziologic și patologic*.

Exodul fiziologic a fost și este dictat de necesitățile sociale economice și naționale.

După exproprierea latifundiilor care a fost impusă de îndreptățite necesități naționale și sociale, exodul satelor către orașe s'a prezentat în prima lui fază, cea fiziologică. Surplusul de brațe a satelor trebuia să se plaseze la orașe.

Dar, în cadrul României Mari exodul rural îmbracă și un caracter național. În adevăr viața economică a unora din orașele nouilor provincii este acaparată de străini.

Statul român urmărește de câțiva ani ca o necesitate economică repunerea autohtonilor în drepturile ce în mod firesc li se cuvin.

Pentru aceasta are nevoie de elementele viguroase delăsate, care pot fi bine pregătite la orașe.

Primenirea orașelor prin surplusul de populație al satelor este astăzi fenomenul curent, natural și legitim.

Prolificitatea clasei țărănești e proverbială: România deține locul al doilea în omenire ca natalitate. Datorită acestui fapt și a inaugurării unei serioase politici de Stat pentru pregătirea profesională și instalarea la orașe a elementelor viguroase dela sate în scurtă vreme și în mod normal elementul etnic românesc va deveni stăpân pe arterele vieții economice.

REMEDII

Sunt unii cari judecând exodul prin prisma social-politică, propun ca remedii sistemul restricțiilor și al prohibițiilor.

Se preconizează de către aceștia o întreagă serie de măsuri menite să împiedice și să oprească prin puterea autorităților pornirea lucrătorilor agricoli către orașe.

Nimic mai eronat.

Nici o putere și nici o forță nu va putea pe cale autoritară să împiedice pe acel care ține să-și asigure un traiu mai bun prin puterea brațelor lui, — să plece oriunde și în orice oraș.

Toate măsurile cu caracter de represiune au dat și vor da greș, — acolo unde munca agricolă condamnă pe lucrătorii săi la o existență sub nivelul normal.

1) Măsuri cu caracter economic: „muncă pentru pâine nu pâine fără muncă“

Adevăratele remedii sunt măsurile cu caracter ECONOMIC la care se pot adăuga în complectare și celelalte de ordin SOCIAL și DEMOGRAFIC.

Orice măsură trebuie să urmărească în principal îmbunătățirea situației materiale a muncitorului agricol cărui trebuie să i se asigure un câștig suficient pentru existența sa. La acest rezultat nu putem ajunge de cât *numai dacă fixăm o dreaptă cumpănă, — un echilibru — între prețurile produselor industriale și cele agricole.*

Ori, agricultura este rentabilă și poate plăti salarii normale și în acest caz exodul rural nu se produce sub forma lui patologică.

Ori, agricultura este deficitară și nu poate asigura un trai cât de modest agricultorului și în acest caz exodul rural apare în forma lui morbidă: Depopularea satelor se produce învingând orice măsuri represive pentru că în fața spectrului foamei nu poate să existe decât sau exod rural, sau viață mizerabilă de proletariat.

Și indivizii conștienți de puterea lor de muncă nu pot accepta moarte prin inaniție. Ei cer muncă pentru pâine ca să nu ajungă în situația umilitoare să cerșească pâine fără muncă.

Pentru promovarea agriculturii se impune:

O politică agrară de Stat care să ridice prețul produselor agricole la nivelul produselor industriale.

În acest sens trebuie să veghem ca industria să nu-și asigure regimuri de favoare prin trusturi și cartele, iar agricultura să fie abandonată la regimul liberii concurențe.

Avem curajul să spunem că în țările agricole în special România situația este următoarea:

ȚARANUL ROMÂN ȘI LUCRATORUL AGRICOL PRODUC ȘI VAND INTR'UN REGIM DE LIBERA CONCURENȚA; PE CAND INDUSTRIA PRODUC ȘI VINDE INTR'UN REGIM DE „MONOPOL“.

Să înceteze această nedreptate economică și socială.

2) Egalitate de tratament cu muncitorii industriali

Să se extindă toată legislația de protecție din câmpul industrial în câmpul agricol.

Nu putem să menținem pe muncitorii agricoli într'o situațiune de strigătoare inferioritate față de muncitorii industriali.

1. Contractele de muncă, protecția muncii, igiena și sănătatea muncii trebuiesc să se aplice și muncitorului agricol ca și muncitorului industrial, bineînțeles ținându-se cont de situația specifică a regimului muncii în agricultură.

2. Ingrijirea sănătății satelor să meargă până la introducerea Asigurărilor Sociale. Intregul armament sanitar pus la dispoziția orașelor, — să ia ființă și la sate.

Protecția mamei și copilului — trebuie să fie ridicată la înălțimea unei adevărate dogme pentru ca procentul mortalității să scadă.

3. Construirea de locuințe estive și igienice în mijlocul satelor — să iasă din faza începuturilor modeste și să îmbrace caracterul marilor preocupări de Stat, — afectând în acest scop, mari fonduri din bugetul general al Statului, așa cum Germania a hotărât anul acesta, iar Italia practică de multă vreme. Căminul familial să devină o realitate vie, — fiind leagănul protector al viitoarelor brațe din câmpul muncii agricole.

4. Crearea unei rețele de Instituțiuni culturale. — artistice care să transplanteze la sate o parte din atracțiile vieții de oraș;

În acest scop să se extindă și la muncitorii agricoli, — binefacerile instituțiilor: „Dopo Lavoro Rurale“, „Les Loisirs ruraux“, „Kraft durch Freude“ — „Gioia e Lavoro“, — „Luptă și lumină“, etc.

Tot în această ordine de idei orice îmbunătățire a învățământului profesional rural, orice manifestări culturale, cari dezvoltă viața intelectuală, artistică și profesională ca: teatrul, radio, cinema, — sunt bine venite.

5. Dezvoltarea industriei casnice și a meșteșugurilor sătești prin mari avantagii acordate meseriașilor, cari vor să se instaleze în mijlocul satelor. Posibilitatea transmiterii curentului electric la mari distanțe ajută așezarea meseriașilor în centrele rurale, — creind o viață economică locală.

6. Incurajarea cooperativelor și a tuturor organizațiilor profesionale cu caracter agricol și în fine orice măsuri menite să amelioreze condițiunile de viață la sate a claselor rurale să constituie primordiala datorie a autorităților.

Ignorarea problemei muncitorilor agricoli este un pericol mondial

Problema muncitorilor agricoli preocupă astăzi întreaga omenire.

Toate forurile internaționale au luat în discuție această problemă și caută să-i dea deslegare.

Dezbaterile dela Zürich ale Biroului Internațional pentru Probleme Sociale în Agricultură (B. I. P. S. A.) ca și lucrările Biroului Internațional al Muncii dela Geneva (B. I. T.) au subliniat importanța clasei muncitorilor agricoli și au trasat o adevărată politică de Stat a țărilor agrare.

Pentru țările agricole din Sud-Estul Europei chestiunea muncitorilor rurali este o chestiune de viață, pentru că această categorie de muncitori să confundă cu însăși

națiunea, ei formând marea majoritate a populației. Din frământările tuturor forurilor internaționale, reese că dacă se întârzie cu satisfacerea lor omenirea se poate expune la mari pericole.

1. Din punct de vedere internațional:

Ei sunt categoria cea mai numeroasă depe întreaga suprafață a globului. O statistică a B. I. T.-ului ne arată că avem în omenire circa 900 milioane muncitori de toate categoriile. Din această enormă cifră 550 milioane sunt muncitori agricoli.

Prin urmare problema muncitorilor agricoli este și rămâne un pericol mondial.

2. Din punct de vedere național:

Fabricile și uzinele au un aspect internațional. Tehnicitatea lor prea dezvoltată și producția lor standardizată le imprimă un pronunțat caracter internațional.

Din contra: Stațul și populația agricolă sunt prin structura lor naționale:

Multiplele manifestări ale vieții naționale, ca limba și credința, — cântecele și jocurile populare, legendele și costumele tradiționale, însăși munca și producția solu-lui, toate fac dovada că adevărata națiune o formează categoria muncitorilor pământului.

Sunt motive destul de puternice cari pledează pentru egalitatea de tratament dacă nu chiar întâietatea ce trebuie acordată muncitorilor agricoli care prin tradiția lor și prin rolul pe care îl au, pot fi socotiți categorie mai importantă de cât clasa muncitorilor din fabrici și uzine.

3. Din punct de vedere profesional și social:

Admirabila muncitorime rurală a fost, este și continuă să fie izvorul permanent din care se alimentează marea industrie cu mână de lucru.

Brazda și artizanatul rural vor fi pe viitor pepinierele de unde se vor recruta lucrătorii calificați, disciplinați și viguroși pentru complicata viață orășenească.

„La famille paysanne, est la cellule génératrice qui rajeunit les villes, infuse un sang nouveau a leur vie économique et intellectuelle“, zice cu drept cuvânt Prof. Laur în admirabilul său studiu asupra exodului rural elvețian.

Drept concluzie: Repetăm numai cu scopul sesizării factorilor responsabili:

SA INCETEZE SITUAȚIA ALARMANTA A AGRICULTUREI, — CARE PRODUCE ȘI VINDE PE PREȚ DE LIBERA CONCURENȚA, — PE CAND INDUSTRIA, — PRODUCE ȘI VINDE PE PREȚ DE MONOPOL.

CENTRUL DE LIBRĂRII REȘITA
LIBRĂRIA Nr. 2 REȘITA
SECTIA ANTICARIAT

3
5

1218276

ANTICARIAT - REȘITA
Lei 5

EDITURA „CUGETAREA”
PREȚUL LEI 40.—